Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—17.

Nr. . Wilno, dnia 8 stycznia 1934 r. 982.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s A i d a s" o l i t e w s k i e j p o l i t y c e z a g r a n i c z n e j w 1 9 3 3 - c i m r. "Lietuvos Aid." Nr.3 z 4.I.1934 r. Art.p.t."Polityka zagraniczna Litwy w 1933-cim r." Streszczenie:

Polityka zagraniczna Litwy w 1933 r. nosi na sobie piętno kryzysu. Nacjonalizm ekonomiczny zmusił niemal wszystkie państwa do rewizji polityki handlowej. Obok spraw gospodarczych Litwa dążyła także do zrealizowania swych dążeń politycznych.

Zaznaczyć należy, iż polityka Litwy oparta jest na zasadach pokojowych. Litwa nie posiada żadnych aspiracyj imperjalistycznych i nie zamierza swych sporów rozstrzygać z bronią w ręku. To też Litwa zawsze chętnie popierała i popiera wszystkie te koncepcje międzynarodowe, które mają na celu utrwalenie pokoju. Z tego wypływa ustosunkowanie się Litwy względem Ligi Narodów, która stanowi dla Litwy jedyną bodaj trybunę, dającą możność podnoszenia sprawy wileńskiej.

Znamiennem podkreśleniem stanowiska Litwy było wystąpienie min. Zauniusa dn.24 lutego 1933 r. w czasie plenarnego posiedzenia Ligi Narodów, gdy w związku ze sporem chińsko-japońskim, wskazał on na krzywdę, wyrządzoną narodowi litewskiemu i przestrzegł Ligę przed ponownem popełnieniem błędu. Dzięki interwencji ministra Zauniusa plenum Ligi Narodów, opierając się na art.15-tym Paktu Ligi zakończyło rozważanie kwestji Mandżurji, nie wyłączyło jej ze swego porządku dziennego i tem samem stworzyło doniosły precedens umożliwiający ponowne poruszenie sprawy wileńskiej na forum Ligi Narodów.

Powodując się temi samemi względami pokojowemi, Litwa w 1933-cim r. wzięła udział w konferencji rozbrojeniowej w Genewie oraz podpisała /w dn.5.VII.33 r./ z ZSRR umowę o określeniu pojęcia napastnika.

Biorąc udział we wszechświatowej konferencji ekonomicznej, Litwa przyłączyła się do t.zw. "bloku złotego", obstającego za trwałością walut.

Niepowodzenie konferencji londyńskiej nie zniechęciło Litwy, przeciwnie, skłoniło ją do podjęcia starań w kierunku uregulowania stosunków ekonomicznych z bliższym i dalszym sąsiadem. W wyniku tego w dn.1 grudnia 1933 r. Litwa zawarła umowę handlową z Łotwą, a w połowie grudnia z Estonją. Obie wspomniane umowy oparte zostały na klauzuli bałtyckiej i posiadają z tego względu duże znaczenie dla stosunków bałtyckich.

Dnia 22 listopada 1933 r. Litwa podpisała z Urugwajem umowę o ekstradycji przestępców, zaś dn.1 grudnia 33 r. takąż umowę z Holandją. Doniosłe znaczenie posiadają również: zerwanie umowy dotyczącej Kościoła Ewangelickiego w Kraju Kłajpedzkim oraz nawiązanie rokowań z Ameryką w sprawie długów wojennych.

Wszystko powyższe wskazuje, iż rok 1933-ci przybliżył Litwę do jej zasadniczych celów politycznych na gruncie międzynarodowym.-

K r o n i k a .

"L i e t .Z i n i o s" o o ś w i a d c z e n i u L i t w i n o w a . "Liet.Zinios" Nr.3 /I.1934/, zamieszczając oświadczenie Litwinowa w sprawie zagwarantowania przez Polskę i Sowiety niepodległości i nietykalności czterech państw bałtyckich /Finlandja, Estonja, Łotwa i Litwa/, zauważają: "Jeśli wiadomość ta nie jest tylko sensacją niemiecką, w takim razie jest ona b.ciekawa. Bliski wschód stał się ostatniemi czasy najbardziej wrażliwem, pod względem politycznym, miejscem w Europie, a chwila obecna posiada doniosłe znaczenie.

Wydaje się rzeczą logiczną, iż ZSRR, będący największą potęgą Europy Wschodniej czyni w takiej chwili konkretne posunięcie. Gdyby to się stało, w takim razie sytuacja na wschodzie Europy ulegałaby znacznej zmianie, co siłą rzeczy odbiłoby się na wszystkich sprawach europejskich".-

D o k o ł a l i t e w s k o - a n g i e l s k i c h r o k o w a ń h a n d l o w y c h . "Liet.Aidas" Nr.2 /I.1934/: Agencja Reutera donosi, że dnia 4 stycznia 1934 r. w angielskiem M-stwie Handlu rozpoczną się rokowania w sprawie zawarcia łotewsko-angielskiej umowy handlowej. Wkrótce nawiązane zostaną także rokowania w sprawie lit.-angielskiej umowy handlowej. Rokowania angielsko-estońskie nie zostały jeszcze ukończone.-

P o g ł o s k i o w y j e ź d z i e H e r b a c z e w s k i e g o d o A m e r y k i .Kowieńskie "A.B.C." Nr.1 /I.1934/ dowiaduje się, iż pewien kowbianin otrzymał list od prof. Herbaczewskiego, w którym donosi on, że zamierza udać się do Ameryki i tam podjąć pracę wśród Litwinów amerykańskich.-

Ż y c z e n i a n o w o r o c z n e k o r p u s u d y p l o m a t y c z n e g o d l a p r e z y d e n t a S m e t o n y ."Liet. Aidas" Nr.1 /I.1934/: Dziekan korpusu dyplomatycznego w Litwie poseł włoski Amadori, składając prezydentowi Smetonie życzenia noworoczne, m.in. oświadczył:

"Mamy nadzieję, iż Nowy Rok przyniesie nam wreszcie pokój, pracę i porządek, sądzimy jednak, że rok ten będzie jeszcze cięższy. Oceniamy energiczne wysiłki rządu Pańskiego, który pod kierownictwem wysokiego autorytetu Waszej Ekscelencji, potrafił dać Litwie więcej porządku, pokoju i pracy, o ile pozwoliła na to konjunktura europejska".-

T o a s t n a c z e ś ć p r e z y d e n t a S m e t o n y w R z y m i e .Prasa kowieńska /z 2.I.1934/:Jak donosi Elta, w związku z pobytem Arcybiskupa Metropolity Skvireckisa w Rzymie, litewski chargé d'affaires przy Watykanie p.Graużynis z małżonką 21 grudnia 1933 r. wydali uroczysty obiad na cześć watykańskiego sekretarza stanu kardynała Pacelli.

W czasie obiadu litewski chragé d'affaires wzniósł toast na cześć papieża Piusa XI. W odpowiedzi kardynał Pacelli wzniósł toast na cześć prezydenta Państwa A.Smetony i narodu litewskiego.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

P o g ł o s k i o u s t ą p i e n i u m i n .Z a u n i u s a . "Jaunakas Zinas" /z 5.I.1934/:W litewskich sferach politycznych krążą pogłoski, jakoby minister Spraw Zagr.Zaunius zmuszony będzie ustąpić ze stanowiska. Jakoby część społeczeństwa wyraża niezadowolenie z racji braku stanowczości w polityce ministra Zauniusa względem Niemiec. Bardzo możliwe, iż min.Zaunius wyznaczony zostanie na stanowisko posła w Waszyngtonie lub Londynie.-

"J a u n a k a s Z i n a s" o s t o s u n k u p o m i ę d z y c h a d e c j ą a n a r o d o w c a m i w L i t w i e ."Jaunakas Zinas" Nr.2 /I.1934/:Niepewna sytuacja w dziedzinie polityki zagranicznej spowodowała zbliżenie pomiędzy chadecją a tautininkami. Np. ostatnio usunął się naczelny redaktor "Rytasa" p.Radzeviczius, znany ze swego opozycyjnego nastawienia. Miejsce jego zajął były premjer dr.Bistras, który po przewrocie grudniowym piastował w rządzie narodowców tekę ministra Oświaty. Na łamach "Rytasa" nie spotyka się już ostrych wystąpień opozycyjnych.

Niezmiernie charakterystyczne było również wystąpienie prof. Paksztasa /na konferencji filistrów chrześcijańskich korporacyj akademickich/, który przemawiał całkiem innym tonem i zaznaczył, iż chadecja pragnie współpracować z całym narodem, aby usunąć zagrażające Litwie niebezpieczeństwo.

Ponieważ chadecja litewska jest gorącą zwolenniczką związku państw bałtyckich, przeto z chwilą wzmożenia się jej wpływów, zwiększyłyby się także szanse utworzenia bloku państw bałtyckich.-

P r o j e k t z a ł o ż e n i a k l u b u d y s k u s y j p o l i t y c z n y c h .Prasa kowieńska /z 4.I.1934/:Jak podają pisma, grupa litewskich inteligentów na czele z b.redaktorem "Liet.Aidasa" p.Gustainisem i b.redaktorem "Rytasa" p.Radzeviczuisem zamierza założyć klub dyskusyj politycznych. Odpowiedni statut klubu został już przesłany naczelnikowi miasta i powiatu do zatwierdzenia.-

R e o r g a n i z a c j a s ą d o w n i c t w a w K o w n i e . Prasa kowieńska /z 2.I.1934/:Na mocy rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dn. 1 stycznia 1934 r. wszystkie 6 sądów rejonowych m.Kowna i aleksocki zostają zlikwidowane. Na miejsce zlikwidowanych sądów zostanie utworzony jeden kowieński Sąd Rejonowy, który obejmie ich kompetencje.-